Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 38 | JERSEY CITY and NEW YORK, | TUESDAY, FEBRUARY 27, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ВІВТОРОК, 27-го ЛЮТОГО 1996 р. | Ч. 38. РІК CIII

ЗСА ВИДІЛЯТЬ УКРАЇНІ ФІНАНСОВУ ДОПОМОГУ

Вашінгтон. — Віцепрезидент ЗСА Алберт Гор на зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою 21-го лютого ознайомив його із запланованою допомогою Україні, що включає в себе пакет грентів на суму 330 млн. дол., а також 860 млн. дол. на розвиток торгівлі та інвестицій. До інвестиційних програм входять: підтримка приватизації, зміцнення енергетичної бази, підтримка приватних інвестицій в сільське господарство та ряд інших економічних і гуманітарних ініціятив. Про це сказано в повідомленні пресового секретаря Білого Дому.

Л. Кучма зустрівся з А. Гором після того, як Билл Клінтон прийняв українського Президента, підтвердивши підтримку ЗСА України.

В розмові з А. Гором Л. Кучма сказав, що Україна створює підприємницький клімат, який заохочуватиме торгівлю та інвестиції, а також збільшення робочих місць в обох країнах.

Два лідери обговорили зусилля щодо перебудови енергетичного сектора України, які збільшили б ефективність і ощадливе використання енергії і разом з тим створили б основи для економічного процвітання. Л. Кучма і А. Гор запропонували організувати спільну комісію з енергетичних проблем, яку, за словами секретаря Ради крайової безпеки Володимира Горбуліна, мали б очолити вони самі.

Увага була приділена і закриттю ЧАЕС до 2000 року, про що домовилися Україна і „велика сімка" на канадській зустрічі на вершинах у грудні минулого року. Український Президент наголосив на необхідності внести це питання на наступну зустріч „великої сімки" в Москві.

Л. Кучма і Гор також підписали українсько-американську угоду щодо співробітництва в запуску комерційних супутників у космос.

ПРЕЗИДЕНТИ Б. КЛІНТОН І Л. КУЧМА МАЛИ КОРИСНІ РОЗМОВИ

Вашінгтон (Р. Л. Хомяк). — Президент України Леонід Кучма продемонстрував значення робочої візити на найвищому рівні: він прибув до американської столиці пополудні 20-го лютого і після 48-ми годин і цілого ряду зустрічей від ранку до пізньої ночі відлетів до Києва. Навіть раніше запляновані шість годин „Вільного часу" для осіб, які його супроводжали, були перекреслені, бо Президентові треба було бути в Києві вранці 23-го лютого.

Але за усіми познаками й заявами представників української й американської сторін, візита вдалась, була успішна, і вона була дуже нормальною, органічною і з майже повною відсутністю церемонії, зате з великою дозою — як згодом сказав український Президент — тісної співпраці.

Показником високого калібру розмов продовж тих 48-ми годин була зустріч в Овальному кабінеті Білого Дому перед полуднем в середу, 21-го лютого, де довкруги низького стола сиділи: президент Билл Клінтон, Президент Леонід Кучма, Геннадій Удовенко, міністер закордонних справ України; Володимир Горбулін, секретар Ради національної безпеки України; Роман Шпек, віцепрем'єр міністер України з економічних питань; Сергій Осика, міністер зовнішніх торговельних зв'язків України; Юрій Щербак, амбасадор України у ЗСА; Роберт Рубін, міністер фінансів ЗСА; Воррен Кристофер, державний секретар ЗСА; віцепрезидент Алберт Ґор. Усі тут себе знали, зустрічались вже не один раз, що дозволило їм віддати годину дорогого часу виключно на ділові справи.

Президенти Л. Кучма і Б. Клінтон в Білому Домі. (фото: ред. Христина Лев, „Український Тижневик")

Після цієї розмови в Овальному кабінеті, на площині перед Білим Домом Президент Кучма розповів журналістам, що розмова йшла про ситуацію у Співдружності Незалежних Держав (СНД) і зокрема в Росії, про американсько-українську співпрацю на рівні економічних структур, про статус тристоронньої угоди (Америка, Україна й Росія), в тому числі про російську компенсацію за ядерні боєголовки, вивезені з України, про соціяльну, економічну і політичну ситуацію в Україні, зокрема про переміни, які заіснували там продовж 1995 року. Кучма ще раз підтвердив, що Україна стала на шлях радикальних економічних реформ і їй потрібна політична допомога Америки, а також підтримка ЗСА в таких міжнародних фінансових установах як Міжнародний валютний фонд і Світовий банк.

Пізніше, близький дорадник українського президента В. Горбулін сказав кореспондентам, що Л. Кучма запропонував створення спільної американсько-українсь-

(Закінчення на стор. 4)

Кубинські літаки атакують

Вашінгтон. — У неділю, 25-го лютого, ЗСА скликали надзвичайне засідання Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, щоб застановитись над акцією Куби, зістрілення у суботу, 24-го лютого, двох цивільних літаків американських кубинців з Маямі, які займалися рятівництвом втікачів з Куби.

Президент Билл Клінтон також застановляється над тим, як повестися у цій ситуації, що її кінцевим вислідом була втрата життя чотирьох осіб. Секретар Державного департаменту Воррен Кристофер сказав, що обидва кубинські військові винищувачі не попередили американських пілотів про небезпеку поки їх зістріляли. Така поведінка, на його думку, є переступленням міжнародних законів та „проти всяких норм цивілізованої поведінки".

В Ізраїлі сталося нове кровопролиття

Єрусалим, Ізраїль. — Минулої неділі мусулманські екстремісти здійснили в Ізраїлі два нові вибухи, у висліді яких загинуло 25 осіб і понад 80 поранено. Один вибух стався у міському автобусі, другий — на збірному пункті військовослужбовців у приморському місті Ашкельон.

Це найбільш кривавий злочин ісламських терористів від кінця 70-их років, коли палестинські бойовики захопили автобус з ізраїльтянями. Спостерігачі передбачають, що піврічне перемир'я між жидами і палестинцями на цьому може закінчитися.

Прем'єр-міністер Шимон Перез тимчасово припинив всі контакти з палестинською владою на чолі з Ясіром Арафатом, закрив кордони західного берега ріки Йордан і смуги Гази і обіцяв вжити рішучих заходів щодо терористичних груп Гамас та „Іслямський джигад". Разом з тим Ш. Перез запевнив, що Ізраїль відновить переговори з палестинцями відразу після жалібної церемонії.

Відповідальність за обидва злочини взяла на себе група Гамас. У спеціяльній брошурі під назвою „Учні Яхії Аяша" Гамас підкреслює, що недільні терористичні акції є пімстою за палестинця Аяша, вбитого агентами ізраїльських спецслужб 5-го січня ц. р.

Депутати знову відхилили питання про приєднання до МПА СНД

Київ (УНІАР). — Питання про приєднання Верховної Ради України до Міжпарляментарної асамблеї СНД відкинуло 21-го лютого засідання українського парляменту. Члени фракцій „Державність", „Реформи" і Руху, протестуючи проти включення цього питання в порядок денний, відмовилися реєструватися і домоглися його відхилення.

Включати питання про приєднання ВР України до МПА СНД в порядок денний засідання є недоцільно, сказала день раніше Лілія Григорович, керівник депутатського об'єднання „За єдину помісну церкву" і член фракції Руху.

„Страшна, непрогнозована Росія, яка й далі залишається страшною, несе небезпеку всьому світові, — зазначила вона. — Прикладом цього є Чечня.

На думку Л. Григорович, економічний союз з СНД не відкриває Україні жодних перспектив. „Чотири-п'ять місяців не платять заробітної платні в нас, чотири-п'ять місяців не платять платні на Сахаліні чи на Камчатці. Дуже сумно йти 70 років до насичености вареною ковбасою", — сказала вона.

Однак Петро Симоненко, голова фракції „Комуністи України", вважає, що Україна обов'язково повинна бути членом МПА. На його думку, „національ-екстремісти і націоналісти помилилися, повернувши шию нашим політикам на Захід", бо „вони забули, що все у нас пов'язано". Він сказав, що Україна замість допомоги від Заходу дочекається того, „що скоро тут вимре значна частина населення".

На засіданні група „Центр" запропонувала відкласти питання про приєднання до МПА СНД і повернутися до нього після остаточного затвердження державного бюджету на 1996 рік та прийняття конституції України. Цю пропозицію підтримало більшість груп і фракцій.

(Закінчення на стор. 4)

В. Шмаров є за „м'яку" співпрацю з НАТО

Лондон (УНІАР). — „Україна — за „м'які" форми співробітництва з НАТО, сказав 22-го лютого міністер оборони України Валерій Шмаров, виступаючи у Міжнародному інституті стратегічних досліджень. Під „м'якими" формами співробітництва він вважає „Партнерство для миру" і миротворчу діяльність, що, на думку В. Шмарова, є основою для зближення країн, які ще вчора ворогували.

Військова делегація України на чолі з міністром оборони перебувала в Лондоні від 19-го лютого, де вона проводила переговори з міністерством оборони, зовнішньополітичним відомством і представниками бізнесу Великобританії, зокрема з провідною компанією з аерокосмічних технологій „Брітіш Аероспейс".

У своєму виступі В. Шмаров сказав, що Україна готова взяти участь у миротворчих операціях на території СНД, але тільки під прапором ООН.

Він також назвав стрімке просування країн Східної Европи у НАТО небезпечним, бо, на його думку, такі темпи можуть відновити міжнародне напруження.

На зустрічі з представниками української громади В. Шмаров сказав, що основного ворога збройних сил України „ми не вбачаємо в жодній з країн світу". Головним ворогом, на його думку, на сьогодні є нестача палива. Щоб перемогти цього ворога, необхідно швидко розробляти власні паливні родовища, вважає він.

Міністер оборони України відвідав штаб сухопутних військ Великобританії у місті Солсбері, до ознайомився з організацією і завданнями штабу та підготовою персоналу. Тут В. Шмаров побував і в центрі командування миротворчими силами Великобританії.

Під час зустрічей з начальником штабу оборони Великобританії фельдмаршалом Пітером Інджем, командувачем сухопутними військами генералом Джаном Вілсі, командувачем 11-ою групою військ протиповітряної оборони віцемаршалом військово-повітряних сил Ентоні Берголом йшлося про систему управління збройними силами та їх фінансування. Британці ділилися своїм досвідом нецентралізованої системи фінансування військ, за якою фонди надходять безпосередньо командирам бригад і вони визначають, як їх використовувати. Не є прерогативою командирів бригад лише дві речі — виплата офіційно встановлених розмірів платні особовому складу та закуп озброєнь.

Згідно з недавніми повідомленнями преси, запланована в Україні військова реформа передбачає децентралізацію української армії.

В українській армії з'явилася „п'ята колона"

Київ (Р. Р.). — Тут в суботу, 17-го лютого, газета „Дейлі-Експрес" повідомила про надзвичайну подію, що сталася в Одесі.

На вулиці Челюскінців, у підвальному приміщенні відбулися установчі збори, на яких створено Союз Совєтських Офіцерів (ССО).

Участь взяли переважно пенсіонери, військовики високих чинів у резерві, члени КПСС, ВКП (б), Большевицької платформи КПСС, КПУ, Спілки Комуністів України, Соціялістичної Партії України тощо.

Учасники зібрання закликали до відновлення СССР та союзних республік з диктатурою пролетаріяту.

Серед способів досягнення мети, пропонувалося й „розумне використання труднощів, які переживають сьогодні Збройні Сили України". Полковник-резервіст Гончаренко навіть процитував Мао Зедонга: „Що гірше — то краще!". Це, коли йшлося про затримку з виплатою грошей військовослужбовцям, брак палива тощо. Це, зазначали промовці, лише приспішить падіння Президента і його структур і повернення до життя плянової соціялістичної економіки.

Промовці активно закликали повернути совєтську символіку і віддати під трибунал як державних злочинців усіх причетних до створення незалежної України.

Одеська організація Спілки Офіцерів України (СОУ) звернулася до міністра юстиції з вимогою відмовити ССО в реєстрації. СОУ також скерувала звернення до СБУ та Управління військової контррозвідки области з вимогою вжити відповідних заходів щодо цієї антидержавної організації.

Журналісти жаліються Урядові

Київ. — Тут у вівторок, 20-го лютого, газети надрукували звернення учасників наради журналістів Донецької, Дніпропетровської, Запорізької, Луганської, Полтавської та Харківської областей до Президента України Леоніда Кучми, голови Верховної Ради Олександра Мороза, прем'єр-міністра України Євгена Марчука, у якому вимагають вжити негайних заходів для врятування національних друкованих засобів масової інформації.

Як пишуть автори звернення, від 1-го січня 1990 року втратили силу укази Президента, які надали деякі пільги пресі. Тепер почала наступ податкова інспекція і більшість суспільно-політичних газет перестане виходити. „Минув рік після крайової наради редакторів газет і журналів, яка відбулася в Житомирі, але відчутних практичних результатів цей захід не дав — ухвали наради фактично залишилися на папері, що дискредитує Уряд, підриває довір'я до нього не тільки серед журналістів, а й серед пересічних громадян України", — сказано в заяві.

Журналісти звертають увагу керівників держави на „свідоме придушення чемних, порядних видань і цинічне підгодовування з державного бюджету видань продажних, які приховують дійсність, дурять народ".

(Закінчення на стор. 4)

А. Ґрінспен залишився на своєму становищі

Вашінгтон. — У четвер, 22-го лютого, президент Билл Клінтон знову призначив Алана Ґрінспена головою Федеральної ради валютних резерв на наступних чотири роки, а також заповнив два інші опорожнілі місця особами, які напевно не будуть опонувати теперішній стратегії — сповільнення економічного росту для контролювання інфляції.

Це рішення Президента дало 69-річному А. Ґрінспенові його третю чотирирічну каденцію на тому пості, куди його призначив ще у 1987 році тодішній президент Роналд Реґен, який також схвалював сповільнення економічного росту, як засобу контролювання інфляції. На згадані опорожнілі два інші місця Б. Клінтон призначив свого директора бюджету Еліс Рівлін, як заступника голови, та 51-річного Лоренса Маєра, економічного дорадника зі Ст. Луїс.

Всі три призначення мусять бути затверджені Сенатом, але ніхто не передбачає будь-яких заперечень чи надто гострих допитувань.

Біографія Й. Сталіна включатиме інформації про голод

Торонто. — Документальний фільм про Сталіна, який буде висвітлений на телевізії, включатиме інформації про ролю Йосифа Сталіна у створенні штучного голоду 1923–33 років в Україні. Фільм буде передаватися з Ню Йорку в четвер, 7-го березня ц. р. в год. 8-ій вечора і в 12 ій годині в ночі на телевізійній мережі A&E.

Андрій Григорович, екзекутивний директор Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру в Торонто, сказав, що було звернення до центру від програми A&E Biography по інформації про голод. Центр доставив їм матеріяли — деякі інформації про голод і жертви голоду, які були використані у нагородженому фільмі про голод „Жнива розпачу", виготовленому центром в 1984 році.

Матеріяли, пов'язані з фільмом про голод, зберігаються в архівах центру. УКДДЦ буде згаданий у документальному фільмі про Сталіна як джерело інформацій.

В Україні

ЗНАЙДЕНО ПОКЛАДИ ФЛЮОРИТУ

ВІННИЦЯ. — У Мурованокуриловецькому районі на Вінниччині геологи виявили поклади флюориту. Україна широко використовує цей мінерал у різних галузях промисловости, купуючи його в Монголії, Китаї та в Росії. Освоєння родовищ флюориту на Вінниччині може не тільки забезпечити промисловість України, але й експортувати його. Флюорит вважається одним з найкращих мінералів земної кори і використовується у 30 галузях промисловости. Фахівці вважають, що родовище має приблизно 110 мільйонів тонн мінералу.

В. ЛАНОВОГО ВИКЛЮЧЕНО З ЛПУ

КИЇВ. — Володимира Ланового виключено з Ліберальної Партії України „за дії, не сумісні з перебуванням в рядах ЛПУ", як пояснює керівництво цієї організації. Керівник пресслужби ЛПУ Валентина Грамовська сказала УНІАР, що це рішення було прийнято 20-го лютого на засіданні виконавчого комітету партії. За її словами, В. Лановий порушив партійну дисципліну.

КУН ПРОТИ НОВОГО ПАШПОРТУ

КРЕМЕНЧУК. — Конгрес Українських Націоналістів звернувся до мешканців міста із заявою, в якій висловив обурення з приводу того, що одна із сторінок нового українського пашпорту заповнена російською мовою, а рубрики про національність взагалі немає. „В Україні продовжується політика денаціоналізації, зросійщення, — сказано в заяві. — Сьогоднішні правителі хочуть, щоб в Україні не було українців. Новий пашпорт зневажає права громадян інших національностей, перетворюючи їх на якихось невідомих покручів". КУН закликав кременчужан відмовитися від нового пашпорту, поки Президент не затвердить іншу форму пашпорту, в якому записи робитимуться лише державною українською мовою і записуватиметься національність.

УРЯД ВИВЧАТИМЕ ТІНЬОВУ ЕКОНОМІКУ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Євген Марчук видав розпорядження про створення групи з питань виправлення методики оцінки розмірів тіньової економіки в Україні та вивчення питань, пов'язаних з діяльністю тіньової економіки, повідомила УНІАР. Заступник міністра економіки Володимир Науменко сказав, що таку групу вже формує Уряд. В. Науменко входить до її складу.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР РОБЕРТ ДОЛ затурбований своєю програною в Ню Гемпшир вирішив внести деякі зміни до свого загального пляну. До того часу він намагався переконувати виборців, що його 35-річна політична кар'єра у Вашінгтоні дає йому найбільше право на Білий Дім. Однаке після Ню Гемпшир він тепер куди голосніше та з великим ентузіязмом пропагує свою кандидатуру, як той, що зможе втримати єдність Республіканської партії та оборонити її добре ім'я від екстремістів типу Патрика Б'юкенана.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ минулого четверга, 22-го лютого, подав до відома, що американським військовим відділам у Боснії дано наказ тривоги з окремим підкресленням обережности. Все це з уваги на те, що з достовірних джерел отримано інформацію про наказ Ратка Младича, провідника боснійських сербів, до своїх вояків щоб викрадали американських вояків і вояків інших частин миротворних військ НАТО. Цей наказ генерал Р. Младич видав у відплату за затримання боснійським урядом двох його заступників і передання їх міжнародному трибуналові в Гаазі на суд за воєнні злочини.

У СВІТІ

ЛІДЕР РОСІЙСЬКОЇ Ліберально-демократичної партії Владимир Жириновський поздоровив республіканця Патріка Бюкенана з перемогою у виборах в Ню Гемпшир і назвав його „товарищем за зброєю". Зокрема В. Жириновський у своєму привітальному листі схвалив наставлення П. Бюкенана „щодо жидів, корисности протекціонізму і національного визволення". „Ви кажете, що Конгрес є окупований Ізраїлем. Те саме й у нас, в Росії. ЗСА і Росія не є вільними країнами, вони — окуповані країни. Тим не менше ми — дві великі держави. Тому, щоб вижити, ми можемо виділити спеціяльне місце для проживання цього невеликого, але неспокійного племени", — пише В. Жириновський. Московська газета „Извєстія" назвала день перемоги П. Бюкенана у Ню Гемпшир „чорним днем Республіканської партії", а газета „Сегодня" порівняла П. Бюкенана з керівником давнього російського повстання Ємельяном Пугачовим за хрипкий голос та просте обличчя, і ствердила, що „Бюкенан виявиться міцним горішком для президента Клінтона".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Тріщина більшає

Від початків свого 142-річного існування Республіканська партія завжди мала внутрішні розходження-тріщини, але вони ніколи не набирали таких розмірів, як цими днями. Заснована у 1854 році з невдоволених тодішніх вігс-демократів, ця партія в основному пропаґувала інтереси держави понад місцеві чи стейтові амбіції, одначе з часом це мінялося під впливом потреби дня. Ставши другою головною за політичним значенням партією в країні, своє найважливіше завдання республіканці вбачали у посиленні опозиції демократам, і, незважаючи на внутрішні партійні розходження, це в загальному їм вдавалося здійснювати з меншими чи більшими успіхами.

Останнім часом ця тріщина внутрішньопартійної політики несподівано зросла до небажаних розмірів, зокрема підчас кампанії на номінацію кандидата Республіканської партії у президентських виборах 1996 року. Вже сам факт, що знайшлося десять амбітних кандидатів, які виявили бажання боротися за номінацію, створило довкруги цієї справи неповажну атмосферу та, як ніколи досі, винесло на поверхню роками приглушувані внутрішні непорозуміння. Ця ситуація ще більше загострилася під час кокусів і передвиборів, коли кандидати почали себе взаємно гостро критикувати та висвітлювати всякі неґативізми. Коли ж серед передових кандидатів опинився Патрик Б'юкенан, то голоснішими стали й ті серед республіканців, що пропаґують протекціонізм і групи голосуючих релігійних консерватистів. Такий стан серйозно занепокоїв не тільки провід Республіканської партії, але також і рядових членів, які бачать, що така поведінка кандидатів поважно шкодить партії як цілості та може погано вплинути на результати в день виборів. Крім того починають виникати поважні сумніви, чи вдасться це все привести до будь-якого спільного пункту, щоб виступити об'єднано з одним кандидатом на партійній конвенції цього літа, бо в іншому випадку це має всі складники для того, щоб зазнати невдачі.

Серед усього цього внутрішнього партійного політичного хаосу мало хто застановляється, яку картину представляє Республіканська партія для пересічного виборця. Ця сама партія, яка в останніх виборах здобула таку тріюмфальну перемогу — переважаючу більшість в Конґресі, бо обіцяла виборцям внести зміни в законодавчі процеси, хвалячись своєю програмою змін п.з. „Контракт з Америкою". Сьогодні вона, розтерзана внутрішніми непорозуміннями економічного і соціяльного консерватизму, створює всі можливі нагоди для того, щоб дати демократам можливість використати нагоду, представити республіканців екстремістами та захитати довір'я до ними даних обіцянок. Після передвиборів у Ню Гемшир ще виднішими стали всі ці внутрішньопартійні розбіжності, бо коли П. Б'юкенан виступає з політикою ізоляціонізму, створення тарифних перепон, іміґраційних обмежень та повернення американських миротворців, то, навпаки, сен. Роберт Дол, ідучи за головною лінією партії, пропагує підтримку торговельних договорів і провідної ролі З'єднаних Стейтів Америки у політично-економічних стосунках світової спільноти. Мабуть, ці два протиріччя є тими головними точками непорозумінь, а розв'язку для них таки доведеться знайти, бо в іншому випадку перспективи не виглядають надто обіцюючими.

Все це мусить зрозуміти не тільки провід партії, але в першу чергу ті, які своєю передвиборчою політикою не те що не намагаються зменшувати тріщину, але забувають про їх обов'язок хоронити добре ім'я своєї партії, а з тим і своєї кандидатури, що завжди було передумовою успіху.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Д-р Омелян Бей

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР НА АНТАРКТИДІ

Восьмого лютого 1996 року Україна підняла блакитно-жовтий прапор над частиною шостого континенту — Антарктидою. На підставі взаємних домовлень, Великобританія в односторонньому порядку передала „свою територію" з усіма установками українській державі під однією умовою, що Україна буде продовжувати початі Англією дослідження у ділянці іоносфери. З цього приводу знаний англійський журнал „Економіст" (10-го лютого 1996 р.) у коротенькій кореспонденції пише: „Мирні передачі територій між державами є рідкістю, але одна передача таки мала місце. Восьмого лютого малу частину Антарктичного півострова, де розміщувалась Британська дослідна аґенція, почавши з 1934 року, передано українському контрагентові, під умовою, що українці продовжуватимуть програму дослідів у ділянці іоносфери. Відтепер ця станція буде знана під іменем Вернадського".

Антарктида — це материк величиною у 13.9 млн. кв. км, тобто майже вдвічі більший від Австралії. Про існування великого південного материка писав ще грецький філософ Арістотель. Він базував свої погляди на засадах логіки, що мусить існувати якась противага скупченню континентів на північній півкулі. Ідучи за УРЕ (том 1, стор. 200-201), відкриття Антарктиди доконали російські дослідники-мореплавці Беллінґгавзен і Лазарєв у 1820 році. Великі мореплавні держави минулого століття не пробували заселювати континент через його жорстокий клімат і практичну недоступність. Антарктида — це суцільне снігово-льодове поле із швидконосними вітрами і забороняючими доступ водними течіями. Вже в нашому столітті риболовні травлери, в тому числі і совєтські, де знайшла свою роботу і українська китобійна фльотилія „Рядянська Україна", працювали у приантарктичному районі. Без сумніву, когорти українських спеціялістів працювали на шістьох совєтських станціях. Вони мусіли добре „набити собі руку" і тому їх новаками у тому ділі назвати не можна.

На підставі міжнародних домовлень, в 1957-58 роках Антарктида одержала нове завдання: служити науковим працям з тим, що території, які „зайняли" певні держави, не стануть частиною їх національної території. Тому що континент становить собою цікаву суміш звіринного світу, а крім того може служити об'єктом дослідів погодних відносин на Землі, ніяка держава не поширювала свого суверенітету на свою частину.

Отже, виникає цікаве питання — чому саме Англія, непримушена ніким, перенесла свою „власність" на Україну. Тут можуть напрошуватись такі міркування.

Поперше, в міжнародних відносинах немає справжніх приятелів, є лише справжні інтереси. В англійському випадку, вагомість фінансових витрат, відтік власних ресурсів в інші держави (наприклад, ЗСА) могли диктувати приязний жест у бік держави, яка щойно народилась, але становить собою науковий і технологічний потенціял.

Подруге, Україна викликає чимале зацікавлення як можлива світова потуга, обсяги якої щойно відкриваються. І саме тут Англія, як „стара" держава, може чимало скористати.

Потретє, якщо правдою є, що гетьман П. Полуботок депонував певну кількість золота в англійському банку на початку 1720-их років для означеної мети, передача станції Фарадея могла б стати формою компенсати за оці фонди, які Англія відмовлялася повернути спадкоємцеві (сім'ї гетьмана чи незалежній Україні у майбутньому). Причиною для відмови були б закон давности, брак відповідної документації тощо.

Почетверте, в 1945 році Англія зробила жест у бік українців, прийнявши на свою землю полонених воїнів із колишньої Дивізії „Галичина" і таким чином захоронила життя воїнам, яких совєти, без сумніву, заслали б на сибірську каторгу. Невже спрацювали гуманітарні міркування? Можливо, що так.

Але побічна думка підказує, що вже тоді англійський уряд старався прагматично трактувати Росію, правильно добачуючи, що скоріше чи пізніше справа незалежної України стане „кондіціо сіне ква нон", як забороло проти російських амбіцій панування над центральносхідньою Европою.

Поп'яте, можна теж підозрівати, що таким жестом англійська дипломатія пробує здержати українського контраґента від франко-німецької орієнтації, як теж орієнтації на проросійську інтеґрацію у формі навіяного СНД.

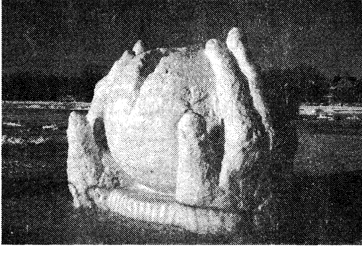
Отож, передача станції Фарадея Україні — це не лише престиж української науки й звершень талановитих українців, але й визнання за Україною її праць у сфері Всесвіту. Сам факт української присутности на шостому континенті можна висловити таким ствердженням:

Живи, Україно, прекрасна
і сильна,
Живи, Україно, живи
для краси,
Між рівними рівна, між
вільними вільна,
Живи, Україно, по вічні часи.

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

Десятиріччя Чорнобиля на зимовому фестивалі

В лютому кожного року відбувається дуже популярний не тільки серед мешканців Оттави, але й далеко поза межами міста, зимовий фестиваль „Вінтерлюд". Цей фестиваль стягає до столиці канадців від океану до океану, як і гостей з інших країн, що захоплюються всіми родами зимових розваг, особливо беручи до уваги найдовшу в світі ковзанку на Рідо каналі, яка тягнеться 7.8 кілометра серединою міста. У програмі фестивалю відбуваються різні конкурси, одним з яких є конкурс скульптур зі снігу, який відбувається на замерзлій поверхні озера Довс. Місто виділяє ділянки, забезпечує снігом та водою, пересувними будиночками, де можна зберігати приладдя, обігрітися та посушитися, що в умовах особливо цієї зими було необхідним.

Снігова скульптура.

З ініціятиви Канадського Товариства Приятелів України, що вже від осени 1995 року розглядало різні можливості відзначення 10-річчя чорнобильської трагедії, вирішено винести цю тему на форум фестивалю. Секретар організації, також і художник, графік, скульптор Володимир Катрушенко, виготовив проєкт, у якому, за його словами: „Як символ катастрофи обрав кулю, через яку проходить тріщина і дві велетенські руки, як символ допомоги світового суспільства, намага-

(Закінчення на стро. 4)

Юрій Р. Рибак

ВИЗИСК ДІТЕЙ У ПРАЦІ

Під час промислової революції наймана праця дітей була серйозною проблемою XVIII століття не тільки в Англії, але й в інших розвинутих країнах. У тому часі діти у фабриках і копальнях під примусом ставали робітниками з дуже малою винагородою. Їм доводилося працювати багато годин в небезпечних і нездорових умовах. З часом, однак, під впливом реакції соціяльних реформаторів — оборонців прав дитини — країни одна за одною проголошували закони з метою виправляти і нормувати найману працю дітей. Тепер же, між іншим, у Канаді, Англії і ЗСА більшість дітей у праці — це підлітки, які перебувають на роботі неповний час. Їхні умови праці дбайливо оберігають закони, які ввійшли у життя. На жаль, ще багато країн у світі мають закони тільки на папері і тому в цих країнах безкарно визискують дітей у праці. Ось, наприклад, звернімо увагу хоч би на Азію, а особливо на колиску однієї з найстарших у світі цивілізацій, яка становить ядро сучасного Пакістану. Тут 4,500 років тому на рівнині ріки Інд процвітали пляновані міста з системами проводів свіжої води і публічної каналізації. Тут і розвинувся аґрарний центр нової держави, яка постала після відокремлення від Індії у 1947 році.

З чисто комерційної точки зору дешева праця дитини дає пакістанським бизнесменам значну перевагу на західньому ринку. Тут вони успішно конкурують з країнами, де є вищі кошти продукції, бо існує гостра заборона праці дитини. Незалежно від цих соціо-економічних моментів, американських та европейських покупців приваблює низька ціна і висока якість пакістанських килимів. А щоб задоволити зростаючий закордонний попит, пакістанські продуценти поширювали свої виробничі спроможності. Це не було тяжко робити, бо майже мільйон дітей у віці від 4 до 14 років працюють повний час ткачами.

Саме ткання — це процес напруженої, а при тому доволі нудної праці. Зважмо лише, що один килим величиною 4 x 6 футів має в собі понад один мільйон вузлів, а досвідчений ткач потребує від 4 до 6 місяців, щоб його закінчити. Очевидно і те, що чим менший вузол і чим більше ткач може напхати у свої ґрати, тим дорожчий килим. Малі вузли найлегше робити дитині, бо вона має малу руку. Тут дається завважити значний визиск у винагороді робочої сили, бо часто буває, що продажна ціна одного килима дорівнює заробіткові ткача-дитини за цілих десять років її праці!

А ось картина набору дитини на науку стати ткачем. Її передають власникові ткальні батьки. Вони за це одержують гроші, т. зв. пешґі, окремими частинами після відтягнення витрат за навчання і утримання. Батьки платять за харч, знаряддя, сирівець, помилки дитини і час навчання. Власник підприємства має над дитиною повну владу, строго карає за найменшу провину, вимагає дисципліни і продуктивности при збереженні якнайвищої якости. Домовлення між батьками і власником залишається на словах, бо немає контракту до підпису і присутности свідків... У загальному батьки почуваються щасливими, коли після закінчення служби дитини одержать тільки одну третю домовленої суми грошей, а про час дитини, коли вона перебувала у жорстоких і злиденних умовах, ніхто не згадує!

Згідно з неофіційною статистикою, коло 12 мільйонів дітей працюють у Пакістані, половина з яких не закінчила ще десяти років. Незалежно від законів, що забороняють працю дитини, а також напіврабську працю дорослого, діти становлять одну четверту некваліфікованої робочої сили у фактично всіх місцях виробництва, де одержують одну третю заробітку дорослого. Тут

(Закінчення на стро. 4)

Концерт камерної оркестри „Капріччіо" з Маріюполя

Під патронатом амбасади України в Канаді відбувся 28-го січня в будинку Табаре Оттавського університету концерт музичного ансамблю з далекого півдня України над Озівським морем. Промислове місто, колишній зимівник запорізьких козаків XVI століття, що тоді називався Домаха. В кінці XVIII століття було перезване осілими там греками на Маріюпіль. В 1948 році дістало назву Жданов, а в 1990 році знов повернулося до назви Маріюпіль. Нині місто має дуже занечищене повітря та інші екологічні проблеми.

Поїздку ансамблю оплатив маріюпільський коксохемічний комбінат з ініціятиви його директора Олега Литвинова. Щодо складу оркестри, за словами першого секретаря з культури Євгена Поліщука: „Колектив напівпрофесійний, у тому сенсі, що його члени, які мають вищу і середню музичну освіту, постійно працюють в музичних навчальних закладах або ще самі вчаться". Він також поінформував, що ансамбль, який складався з шістьох скрипок, двох чельо, двох віоль, флейти, гобоя та фортепіяна, створений в квітні 1994 року. Диригентом і художнім керівником оркестри є Лев Гейстер. З ними була також співачка Тетяна Давиденко.

Програма концерту, як висловилася абсольвентка Львівської консерваторії Оля Катрушенко, яка тепер живе і працює в Оттаві, заскочила публіку, бо сподівалися, на основі попередніх оголошень, що буде клясична музика, а фактично тільки перша частина концерту, в якій звучали твори Степового, Вівальді, Генделя, відповідала характерові камерної оркестри. В другій же частині звучала популярна музика, уривки з музики до фільмів, балетів. Таке поєднання камерної оркестри з симфоджазом „спочатку було трохи дивним", каже О. Катрушенко. Одначе відчувалося, що грають професіонали, які добре розуміють музику.

Д-р Євген Федоренко

НЕОПАЛИМА КУПИНА

(Деякі думки з нагоди відвідин України)

I

Тисячі верст суші та океану, довгі 52 роки відділяли мене від рідної України. Тож збираючись у довгождану подорож, я мислив побувати на землі мого дитинства, зустрітися з далекою ріднею, а головне — зблизька помилуватися ненькою-Україною.

Із задоволенням зазначу: свої пляни я більш ніж здійснив. Проїхав мало не всю Україну — від чудового у своїй шляхетності Львова, де всупереч усім намірам узурпаторської комуністичної влади вдалося зберегти справжній український дух і співучу рідну мову, — до колиски мого дитинства динамічного Харкова.

Переїхав також країну від північного Чернігова — міста-красеня, де традиційна провінціяльність органічно поєднується з модерною сучасністю — до щедрого на сонце, нині настороженого, Криму на півдні.

Певна річ, вражень багато. Вони щедрі й різнобарвні, як сама українська природа, і водночас нелегкі й суперечливі, як саме життя. От хоча б красень-Київ, що потопає в буянні соковитої зелені, вражає чистотою ошатних вулиць. І гірко думати, що яскраві шати дерев, як і надмірна чистота бруківок та тротуарів, зумовлені тією страшною бідою, що прокотилася майже десять років тому над древнім містом і всією Україною, тисячами смертоносних атомів увійшла в її кров і плоть, ім'я якої Чорнобильська трагедія.

Мужній народ України і за цієї страшної ситуації не розгубив свого природного оптимізму і працелюбства. Він живе і трудиться, будуючи в борінні та злигоднях державну й національну незалежність. Відтак моя тривала й скоротічна водночас поїздка була сповнена праці, корисних і плідних зустрічей, непересічних вражень, що ними хочу поділитися з читачами.

Маю зазначити: хоч їхав я на землю свого дитинства, так би мовити, на зустріч з минулим, проте це була не приватна подорож, а скорше ділова поїздка. Свого часу я одержав запрошення взяти участь у міжнародній конференції „Демократія і гуманістична освіта в Україні", у Львові, де я говорив на тему „Демократизм, як провідна ідея в становленні національної освіти", в Києві в установчій Всеукраїнській Конференції Педагогічного Товариства ім. Григорія Ващенка, на якій я говорив про „Українське шкільництво в Америці", в Криму, Алушта, в міжнародній конференції „Україна, українці та українознавство", де я говорив на тему „Українознавство в Америці". Принагідно познайомився з процесами національного та культурного відродження, станом освіти та освітянської науки, закріпити й удосконалити зв'язки України з діяспорою, накреслити подальші шляхи урізноманітнення та поглиблення наших взаємин.

Заради цього прагнув насамперед з'ясувати, якої саме допомоги потребує сучасна Україна — насамперед в царині національного та культурного відродження. Мав нагоду ознайомитися зі станом видання та поширення літератури, що розповсюджується на Україні за допомогою Шкільної Ради при УККА Америки.

Варто зазначити: навіть за часів тоталітаризму та примусової русифікації Україна відзначалася високим рівнем національної культури, літератури, освітянської роботи, що її здійснювали справжні вчителі-подвижники. Тож зовсім не випадково, що саме тут, долаючи перепони державної казенщини, творив свою концепцію гуманістичного виховання дитини в злагоді з природою, навколишнім світом, відомий український педагог Сухомлинський.

А за часів незалежности, надто за перші три роки, багато чого корисного зроблено для створення і впровадження в життя власної концепції національної культури й освіти. На Україні відроджується власна й ориґінальна система освіти, зміцнюються засади педагогічної науки.

Скажімо, в Києві сімдесят відсотків учнів середніх шкіл навчається рідною мовою, а першоклясників — близько дев'ятдесяти двох відсотків, як сказав мені Іван Тимчик, керівник відділу освіти міста Києва. Якщо у 1990 році викладання українською мовою в університетах становило лише 4–5 відс., то в 1994–95 році — понад 30 відс.

Поряд з традиційним, з'явилася низка шкіл нового типу. Успішно працюють гімназії та ліцеї, що мають власну орієнтацію, ориґінальні навчальні пляни, високий щабель вимог до вчителів та учнів.

До таких навчальних закладів відбір учнів ведеться на конкурсній основі. Отож це вже майже елітарні навчальні заклади, в яких зростає й формується, набуває знань майбутня національна інтеліґенція, позбавлена русифікаційного впливу, зневажливого ставлення до власної історії; інтеліґенція без будь-якого комплексу неповноцінности „молодшого брата великого північного сусіда".

Учні цих елітарних шкіл, наприклад, гуманітарного ліцею при Київському Державному Університеті ім. Тараса Шевченка, поряд з традиційними дисциплінами, опановують чотири (!) чужі мови, вивчають, а точніше, досліджують, відкривають для себе багатство минулого та перспективи майбутнього України. Ліцеїсти самотужки заглиблюються в історично-літературні першоджерела, по крихтах збирають потрібну інформацію, спільно аналізуючи її під орудою високоосвічених педагогів, серед яких чимало професорів та доцентів університету, на семінарах та колоквіюмах.

Це дуже знаменно, адже впродовж усього періоду комуністичного володарювання в шкільних програмах були відсутні такі важливі дисципліни, як історія та географія, фльора і фавна України.

(Продовження буде)

РЕҐІОНАЛЬНИЙ КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

запрошує стриян на

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

що відбудуться

у суботу 2-го березня 1996 р.
о год. 11-ій перед обідом

у домі НТШ при 63 Четверта авеню в Ню Йорку

У програмі: звіти і новості із Стрия

УПРАВА

У СПИСКУ НАЙБАГАТШИХ країн світу сталася заміна лідера. Потіснивши Швайцарію, яка вже декілька років займала перше місце, список очолив Люксембург, де середній дохід на душу населення становить 39,850 дол. В число найзаможніших держав плянети, за долею валового внутрішнього продукту на душу населення, ввійшли також Швайца-рія (37,180 дол.), Японія (34,630 дол.), Данія (28,110 дол.), Норвегія (26,4580 дол.), ЗСА (25,860 дол.), НІмеччина (25,580 дол.), Австрія (24,950 дол.), Ісляндія (24,590 дол.). Закінчує десятку Швеція, де дохід на душу населення становить 23, 630 дол. Найбіднішою країною у минулому році був Мозамбік: доля валового внутрішнього продукту на душу населення там становила 80 дол. У десятці бідних — Етіопія, Танзанія, Сієрра-Леоне, Уганда, Непаль, Ґвінея-Бісав, Маляві і Бурунді.

Українські Центральні Організації --
УККА, УАКРада, ККДУ

ТВОРЧА МОЛОДЬ УКРАЇНИ
В НЬЮ-ЙОРКУ

В програмі виступів Творчої Молоді України
відбудеться постановка у трьох діях за творами
М. Хвильового, В. Симоненка, Г. Сковороди

«АРАБЕСКИ»

Субота, 2 березня, год. 5:00
Заля Дому Державницького Фронту (136 2nd Ave, New York)

Автор сценарію і режисер -- Харківська студентка
Світлана Олешко

У постановці беруть участь члени Харківського студентського драматичного гуртка

Наталя Цимбал, Вадим Коробка, Дмитро Туркевич, Михайло Озеров

Експериментальна постановка вводить глядача у світ ідеологічно-політичної, філософської та духовно-релігійної дійсності сучасної України. Актуальні мотиви з творів трьох визначних мислителів України, оригінальна гра й інтерпретація їхніх думок і поглядів у виконанні молодих студентів-акторів вплітаються в складний орнамент української сучасности й призводять до застанови над нашим минулим і сучасним, над місцем кожного українця в нашій дійсності.

Чистий прибуток з усіх виступів призначений на діяльність Творчої Молоді в Україні.

Організатор турне Творчої Молоді України в Америці й Канаді -- видавництво «Смолоскип»

Прийдіть і скажіть іншим, щоб прийшли!

Українські Центральні Організації --
УККА, УАКРада, ККДУ

ПІД КЛИЧЕМ

УКРАЇНА Є! УКРАЇНА БУДЕ!

НА

ПОЛІТИЧНО-ЛІТЕРАТУРНОМУ ВЕЧОРІ
ВИСТУПИТЬ В НЬЮ-ЙОРКУ

ТВОРЧА МОЛОДЬ УКРАЇНИ

Неділя, 3 березня, год. 2:30
Український Народний Дім (140 2nd Ave, New York)

виступлять:

Олесь Доній, Київ, політолог
керівник студентського голодування в 1990 році, автор книжки-альбому «Студентська революція на граніті», депутат Міської Ради м. Києва:
Політична ситуація в Україні очима молоді. Роль і місце молоді в Україні майбутнього.

Максим Розумний, Київ, філософ
аспірант Інституту філософії, голова Творчої Асоціяції «500», автор книжки «Справа честі»:
Українська національна ідея: сьогодні і завтра.

Андрій Кокотюха, Ніжин, письменник
журналіст, автор книжки «Шлюбні ігрища жаб»:
Крок у XXI сторіччя молодої української літератури.

Сергій Жадан, Харків, студент
поет, автор збірки віршів «Цитатник»:
Сучасна молода українська поезія.

Чистий прибуток з усіх виступів призначений на діяльність Творчої Молоді в Україні

„У мене бажання розказати людям, що на світі існує ще краса"

(Напередодні виставки творів Л. Гуцалюка)

Мейплвуд, Н. Дж. (Л. Коленська). — Привілей оглянути олійні полотна полотна Любослава Гуцалюка — небуденного майстра шпахтлі — відкрив перед українським громадянством, влаштовуючи виставку, 86-ий Відділ Союзу Українок Америки під головуванням Катрусі Воловодюк. На цій виставці, що відбудеться 3-го березня ц. р., поміж годинами 8:30 ранку до 2-ою по полудні, в приміщенні залі під українською католицькою церквою св. Івана Хрестителя, при 719 Сенфорд аве. в Нюарку, Н. Дж., гля-дач побачить 25 олійних кар-тин — урбаністичних пейза-жів Ню Йорку і Парижу, як теж декілька натюрмортів і літографій.

Любослав Гуцалюк: церква Сан Жернен у Парижі.

Щоб пригадати відому вже існину — Л. Гуцалюк — маляр експресіоніст, майстер олійних полотен, акварель, портретних ескізів і екслібрисів — відомий своїми працями не лише серед української спільноти — тут на поселеннях і в Україні, — але й здобув він широку популярність серед різних народів світу. Його картини, що оздоблюють ґалерії на цьому континенті і потойбіч океану, здобули колосальне признання і увагу численних критиків, преси і глядачів.

Як же часто можна було вичитати із різних рецензіяй, що Гуцалюк — не тільки блискучий талант, але в нього унікальна і рідкісна особливість постійної винахідливости, постійного стремління до висот і удосконалення, стремління до якнайкращих форм, до різноманітної техніки, що проявлялося у малюванні струнких, ґотицьких ліній, чи округлавих і ніжних бароккових ліній, чи в його майстерному накладанні золота на олійні полотна. Його риса винахідника теж і в різновидній тонації барв — від біло-голубих, блідорожевих, сірих, темносиніх, констрастнобілих — до теплих, а той відваж-них і жагучих помаранчевих кольорів у манері „соняшного Гуцалюка". Картини Гуцалюкові притаманні виключно його стилеві і тим вони окремішні і неповторні, на них бо він поклав свій індивідуальний, віртуозний малярських штамп.

Варта згадати принаймні про кілька виставок, а було їх понад тридцять — індивідуальних чи групових — на трасі Ню Йорк — Париж. Ось одна з багатьох, що відбулася у Франції, в ґалерії Анґль де Фобурґ, у 1963 році. Популярний французький журнал „Аматор Мистецтва" присвятив цій виставці статтю видатного критика П'єрра Імбурґа, поруч поміщуючи чорно-білі репродукції Гуцалюкових олійних полотен, а на обгортці появилась була кольорова репродукція Гуцалюкового краєвиду з Франції. Як теж у 1977 році, з нагоди виставки Гуцалюкових картин у славетній французькій ґалерії Рояль, видано окрему програмку із чорно-білими репродукціями Гуцалюкових праць та з невеликою анотацією його біографії, де, як і у виданні про Гуцалюка — „Хто є хто" на Сході Америки 1975-1976 виразно зазначено, що Любослав Гуцалюк — українець.

На окрему увагу заслуговує виставка, що відбулася у 1990 році в Ню Йорку в японській ґалерії Тамаява. Директор її Казуко Карасава, захоплений картинами Гуцалюка, зараз же наступного року влаштував маляреві другу виставку в Кобе, Японія. Японська журналістка Ері Кудо, зацікавлена Гуцалюковими працями, у журналі „Ніґон Канзаі Шімбун" написала рецензію п. з. „Тепло в малюванні шпахтлею". Ось деякі із багатьох її думок: „Картина 'Натяк дощу' підсилена тугими вертикальними лініями, які домінують над усім полотном. На ній тепло вирує подих вітру з Еспанії, а голубінь небес, що вигинається дугою понад селом у Франції, начебто рухома". Потім журналістка пише: „А в одній з його праць 'Бруклинський міст', де понад ним пропливає задумана мовчазність, огортає почування, що дивимося на дбайливо плеканий город (відомо, що в Японії праця в городі, праця в сполуці із землею, дає абсолютний душевний спокій, промощує дорогу філософським думкам).

Про Гуцалюкові картини появилися рясні голоси критиків і в українській пресі. Друкувалися вістки, репортажі, рецензії, статті і есеї — в „Свободі" і в таких журналах, як „Сучасність", „Овид", „Нотатки з Мистецтва", „Терем". Сьоме число цього журналу з травня 1981 року в цілості присвячене 25-річчю від першої індивідуальної виставки Л. Гуцалюка. Обгортку оздоблював Гуцалюковий автопортрет, як теж поряд із статтями поміщено чорно-білі репродукції його картин, деякі з них — кольорові. З-поміж багатьох авторів згадаємо Василя Барку. У есеї п. з. „Метрика візії" він пише: „Часто тепер відновлюється одна із ознак ґотичности, мистецька візія, в її дусі! — має обриси, що продовження їх основного пориву підводить до вічности неосяжної височини духовного світла. Немало картин в сучасному малярстві мають фраґменти цього видіння, але рідко зустрінеться такий догранично чіткий у його ясності рисунковий стан — у тому ряді, як в стилі Гуцалюка: тут розкрився в розкладах омузиченого метрикою письма".

У цьому ж журналі ще Едвард Козак так характеризує особливість маляра: у нарисі „Про Гуцалюка": „В графіці, як у малярстві, Гуцалюк завжди непосидющий, нервовий, завжди невдоволений, завжди у пошуках за чимось новим. Про Гуцалюка можна б сказати: коли інші мистці малюють, то Гуцалюк не малює — він горить..."

У нюйоркському метрополітальному виданні журналу „Американський Артист" появилася стаття малярського критика Джоен Мікаель, у якій, між іншим, вона цитує слова самого мистця про його творчість: „У моєму малюванні немає ніякого таємничого посланництва, ані я не зацікавлений у цьому, щоб мої картини служили знаряддям соціяльних реформ; моя ціль — принести людям радість і приємність. У мене бажання розказати людям, що на світі існує ще краса".

Доповнити б хіба, що приватні колекції Гуцалюкових картин є у Президента України Леоніда Кучми і в поета Івана Драча. Ще існують теж численні приватні колекції Гуцалюкових праць в Европі і Америці, включаючи сюди колекцію у американського артиста Вінсента Прайса, Музей Пам Спрінґ Дезерт (Каліфорнія), Національну бібліотеку в Парижі, Спрінґфілд Музей мистецтва, Менчестерський центр Мистецтва (Вермонт). Приватна документація, лис-тування і обгортки книжок знаходяться в колекції Колюмбійського університету, Н-Вай-Сі.

В неділю 3-го березня від 11-ої до 1-ої год. пополудні
в залі української католицької церкви
св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
будуть ПОДАВАТИСЯ

БЕЗКОШТОВНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

по заповненню аплікацій на льотерею DV-97
(на зелену картку)

УКРАЇНСЬКЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО
ВІДДІЛ в Ню Йорку

повідомляє членів і прихильників Товариства

що в неділю 24-го березня 1996 р.
о год. 2-ій по пол.

відбудуться згідно зі статутом

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО
ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА
в домі НТШ при
63 Четверта Авеню в Ню Йорку
(між 9 і 10 вулицями)

В ПРОГРАМІ, м. ін. слово почесного голови Відділу
ред. МИКОЛИ ГАЛІВА

Присутність членів обов'язкова.
Просимо рівнож вирівняти членські вкладки, щоб мати право голосу. В часі зборів буде вибір делеґатів на Крайові загальні збори, котрі відбудуться в травні ц.р.

Повідомляємо у глибокому смутку приятелів і знайомих, що 23-го лютого 1996 р. відійшов у вічність на 76-му році життя наш найдорожчий ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН ОЗОРОВСЬКИЙ

залишив у великому смутку:

дочку — ОЛЮ ҐВИН з мужем РЕЙ
сина — ІВАНА з жінкою ДЖЕНІС
внуків — ШАНА, МИХАЙЛА, ТАНЮ, НІНУ і СИКОРІЯ та
правнучку — МИСТІ

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в Ню Йорку 23-го лютого 1996-го року відійшов на Вічну Ватру

бл. п.
пл. сен. довір'я

ІВАН БРИКОВИЧ
Лісовий Дідько ЯСЬО

уроджений 16-го березня 1935 року в Копичинцях, Чортківський район, Україна; довголітній член Пласту, виховник УПЮ-ків і активний Фаміліянт; працював над виданням другого тому Історії Л.Ч.

ПОХОВАНИЙ 26-го лютого 1996-го року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Висловлюємо наші найщиріші співчуття

дружині — ДЗВІНЦІ
доньці — ХРИСТИНІ
синові — МАРКОВІ
сестрі — КАТРУСІ з чоловіком і дітьми та всій родині.

Пам'ять про нього буде завжди з усіма нами, а в Лісовій Премудрості, в Таїнствах Творця усього видимого і невидимого Він — Вічний.

3-ій КУРІНЬ УПС і УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

Визиск ...

(Закінчення зі стор. 2)

цікаво буде навести пояснення одного землевласника, що „діти дешевші у праці, ніж трактори, і спритніші, ніж воли, а найбільше енергії виявляють у віці від 7 до 10 років"... Постійний приплив великої кількости дітей на ринок праці можна б порівняти до джерела води, що ніколи не вичерпується. Це стається тому, що відсоток приросту населення є одним з найвищих у світі, а система освіти спроможна забезпечити тільки одну третю дітей шкільного віку. А хто не йде до школи або до праці, то стає... жебраком! У багатьох випадках надвишка дешевої праці дітей зменшила заробітки батьків, що негативно відбилося на життєвому рівні цілої родини у порівнянні з минулими роками.

Пакістан надалі залишається февдальною країною з наставленням продовжувати вікову традицію у користь привілейованої кляси. Цей же стан гостро осуджують активісти з Визвольного фронту кріпацької праці. Ця організація з успіхом бореться за визволення з рабства. Вона, однак, діє у доволі невідрадних умовах, бо індустріяльні організації заперечують існування рабства, а урядові чинники цинічно обходять або ігнорують видані закони. Остаточно покупці на Заході повірили в інформацію активістів і, як вислід солідарности, імпорт килимів з Пакістану до їхніх країн значно зменшився. Знову ж під тиском публічної опінії ЗСА, Швеція, Італія, Великобританія, Франція і Німеччина недавно уневажнили замовлення на килими вартістю мільйонів долярів. У тому самому часі окремі особи-симпатики і групи прав людини фінансово підтримують діяльність активістів.

Хочеться вірити, що і цим разом „економічна зброя" Заходу зможе вплинути на проведення соціяльних реформ і привести до остаточного порозуміння між промисловцями і активістами, щоб робітники не були рабами, а діти — жертвою визиску.

Депутати...

(Закінчення зі стор. 1)

Однак Петро Симоненко заявив, що комуністи не будуть брати участь у праці Верховної Ради доти, доки не буде вирішено питання про приєднання до МПА.

Лідер соціялістів Іван Чиж сказав, що його фракція виступить за передчасне припинення уповноважень парляменту, якщо депутати не розглядатимуть питання МПА.

Кінець кінцем питання про приєднання до МПА було відхилене депутатами, коли голова ВР Олександер Мороз сказав, що воно є другорядне порівняно з конституцією.

О. Мороз сказав, що є три варіянти постанови щодо МПА: приєднатися (Олег Дьомін, Юрій Болдирєв, Євген Мармазов); вступити на правах асоційованого члена (групи „Центр"і „Незалежні", селянська фракція); не приєднуватися (фракція „Ринковий вибір").

Журналісти...

(Закінчення зі стор. 1)

„Якщо на це наше звернення не буде відповідної реакції, ми залишаємо за собою право через Спілку Журналістів України, через Всеукраїнську Раду Редакторів звернутися до журналістичної громадськости із закликом бойкотувати на шпальтах газет і журналів діяльність президентських, законодавчих і урядових структур з тим, щоб народ зробив відповідні висновки щодо того, хто є хто в Україні", — пишуть учасники реґіональної наради журналістів.

Це не єдина скарга журналістів на систематичні утиски. Наприклад, у газеті „Молодь України" з 16-го лютого надруковано заяву голови Комітету захисту свободи слова Спілки Журналістів України Ігоря Лубченка. Автор наводить цілу низку прикладів і фактів, які він оцінює як „наступ на свободу слова".

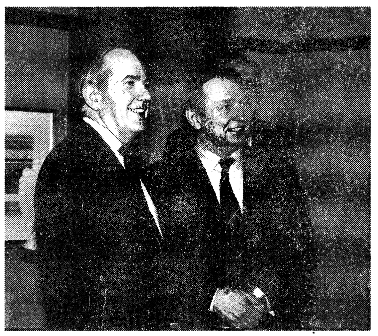
ПРЕЗИДЕНТИ...

(Закінчення зі стор. 1)

кої комісії для розв'язання енергетичної кризи в Україні і щоб таку комісію очолили Кучма і віцепрезидент Гор. Клінтон, сказав Горбулін, не проти цієї ідеї, але не дав остаточної згоди тільки тому, що у ЗСА іде передвиборча кампанія і А. Гор не матиме часу присвятити цій справі потрібної уваги. А як показник близького спілкування між американською й українською сторонами, Горбулін сказав, що тут Кучма жартома заявив свою готовість допомогти Горові у його кампанії.

Вранці того дня Л. Кучма підписав з Гором угоду, яка визнає Україну як космічну державу — вона дає Україні вступ до малого клюбу країн, які здійснюють комерційні запуски сателітів, а далі — як пояснив колишній „ракетник" Горбулін — участь у міжнародному консорціюмі запусків ракет-носіїв з морського старту, з плятформи на поверхні океану коло екватора, що зробить запуск стаціонарного сателіта значно дешевшим. Горбулін признав, що такий проєкт звучить як фантастика, але він технологічно можливий при значній участі досвідчених українських спеціялістів з цієї ділянки.

Президент Кучма прибув до Вашінґтону біля 4-ої год. по полудні, день перед його зустрічами в Білому Домі і зразу після прибуття до готелю відбув у своїх кімнатах нараду з директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду Мішелем Камдессю. Після наради, на зустрічі з журналістами, де обидва співрозмовники говорили про себе як „мій друг", підкреслювали, що між ними різниць у поглядах немає і розпрощались французько-українськими обіймами, підсумок був такий: МВФ дуже швидко і то ще цього року надасть Україні чергову рату позики на суму 900 млн. дол., як тільки Верховна Рада затвердить бюджет. Камдессю сказав, що він повністю свідомий труднощів в

Л. Кучма (справа) з М. Камдессю.

яких тепер знаходиться населення України, але якщо реформи підуть далі, економічна ситуація і матеріяльний стан населення значно поліпшиться. Звертаючись до народу України він сказав: „Те, що ви робите в Україні, є відважним зусиллям Уряду й народу. Ми переконані, що ви матимете успіх". Тут слід зазначити, що фінансист Камдессю знайшов час на зустріч з українським Президентом саме перед відлетом в Москву, яка також чекає на гроші МВФ. А Кучма тим часом поїхав до резиденції президента Світового банку Джеймса Вулфенсона на розмови і вечерю.

Вранці 21-го лютого Президент Кучма був гостем на сніданку Асоціяції американських юристів, яка проголосила його лавреатом цьогорічної нагороди Центрально- і Східньоевропейської правної ініціятиви, яка має бути вручена на з'їзді юристів у серпні. У своєму виступі перед адвокатами Л. Кучма говорив про працю над новою конституцією України, згадав конституцію Пилипа Орлика з 1710 року та правні традиції українського народу і висловив певність, що нова конституція буде прийнята до п'ятої річниці незалежности України, додаючи, „то є до віднови нашої державности".

Після сніданку порядок денний включав дві зустрічі у Білому Домі, полуденок у Державному департаменті і розмова з секретарем Кристофером; зустріч в готелі з секретарем Рубіном; урочиста церемонія перед Пентаґоном і зустріч з секретарем оборони Вілліямом Перрі, який за короткий час побував в Україні з десяток разів; а ввечері — великий бенкет на честь Кучми, який організувала Установа Фрідом Гавз. 1941-му році цю установу заснували Елеонора Рузвелт і Вендел Вілкі, а тепер її президентом є Адріян Каратницький, нюйоркчанин з українським корінням і активіст в галузі оборони прав людини з майже 20-річним стажем.

Фрідом Гавз вибрав Президента Кучму лавреатом цьогорічної Нагороди Свободи за його вклад для миру у світі, регіональної безпеки і міжетнічної співпраці. Торік таку нагороду одержав Серґей Ковальов, колишній каторжник ҐУЛаґу і депутат російської Думи та захисник прав чеченців. Серед попередніх лавреатів є президент Двайт Айзенгавер, ген. Джордж Маршалл, президент Гаррі Труман, Мілован Джілас і група совєтських дисидентів, в тому числі Андрей Сахаров і Вячеслав Чорновіл.

22-го лютого вранці, Президент Кучма був у Конґресі на зустрічі з членами Сенатської комісії закордонних справ, а тоді поїхав до будинку американської державної Корпорації приватних інвестицій за кордоном, яка заохочує і забезпечує американські капіталовкладення в чужих країнах. Тут Президент зустрівся з двома десятками — представниками великих американських фірм, які вже інвестували капітал в Україні і плянують збільшити свої капіталовкладення, або вийти на український ринок, типу Ай-Би-Ем, Ей-Ті енд Ті, Дженерал Електрік, Гюз, Маратон Ойл, Монсанто.

Після зустрічі Кучма сказав кореспондентам, що тепер американські інвестиції в Україні сягають сотень мільйонів долярів, а він хотів би бачити більйони, та що він переконував підприємців в тому, що сьогодні Україна найкраща у світі країна для інвесторів.

У Вашінґтоні бажаним подарком для політичного діяча є дістати запрошення від редакторів газети „Вашінґтон Пост" на полуденок і розмову. Список осіб, які були об'єктом такої імпрези, дуже ексклюзивний, різний і міжнародний. 22-го лютого з редакторами газети розмовляв Леонід Кучма — хлопчина з бідного і глухого села на Чернігівщині, який здобув освіту, став технологом-„ракетником", здобув підтримку більшости населення України на найвищий пост в державі і взявся вивести її у цивілізований світ.

Після полуденка — казали поінформовані особи — Президент Кучма ще мав зустрітись приватно з Джорджом Соросом, який не жаліє свого досвіду і своїх грошей на те, щоб Україна зайняла належне їй місце у світі, а тоді 48 годин добігли до кінця і літак з написом „Україна" взяв курс з летунської бази Ендрюс на Київ.

Підсумовуючи візиту, урядові особи, які супроводили Президента Кучму, наголошували те, що тепер в Америці вони відчувають розуміння становища, в якому знаходиться Україна. А у виступі Президента на бенкеті Фрідом Гавз був такий пасаж: „В Україні не пройшли непомічені ті істотні зміни, які сталися протягом останніх років у політичному курсі ЗСА щодо нашої країни — від несприйняття її в якості незалежної держави до відчутної і серйозної підтримки політичного суверенітету, незалежности, територіяльної цілісности України".

ГАЗЕТА „МОСКОВСЬКИЙ КОМСОМОЛЄЦ" вмістила статтю під назвою „Підступність і любов. Ґеннадій Зюґанов як дзеркало політичної проституції". Між іншим, її автор пише: „Феноменом Зюґанова є те, що цей 50-річний кандидат на президента претендує на керівництво величезною евразійською державою, а тим часом дотепер не керував ніякою конкретною справою, ніяким виробництвом. Навіть бригадою! І знає економіку зі слів і чужих звітів. Він ніколи ні за що не відповідав і завжди перебував на других ролях. Він з породи тих партійних божків, хто, не вбивши в економіку жодного цв'яха, постійно повчав інших, як треба сіяти й орати, добувати руду і виплавлювати метал. Таж Єльцин у порівнянні з ним просто працелюб! Все ж таки і ділянку будівництва знає, практично керував Свердловською областю і Москвою, столицею. Пригляньмося: весь Зюґанов зітканий з послуху, угодництва, відступництва, зарозумілости, снобізму і самозакоханости".

ПАТРИК Б'ЮКЕНАН, ЗДОБУВШИ перемогу у нюгемширських передвиборах, став не тільки оборонцем консерватизму, але й прибіжищем для багатьох скрайних угрупувань в ЗСА. Одначе така ситуація його зовсім не задоволяє, бо якраз тепер коли зірка його перемоги світить ясно виглядає, що він не хоче мати нічого спільного з такими прихильниками своєї справи як політичний діяч з Луїзіяни Дейвид Дюк , найбільше відомий зі свого колишнього провідництва Ку Клакс Клену та сумпатизування з неонацизмом. Все ж таки виглядає, що його політичні переконання, які він проголошує, притягнули велику кількісь добровольців і працівників, які в минулому були пов'язані з Д. Дюком та іншими йому подібними екстремістами.

Десятиріччя ...

(Закінчення зі стор. 2)

ються зліпити разом цю кулю-землю". Це не вперше українська громада бере участь у фестивалі, і снігові скульптури були створені за проєктами скульптора Левка Микитчука для відзначення 1000-ліття Хрищення України, проголошення незалежности України та інші.

Організаційною стороною і конкретною будовою скульптур вже багато років займається Українсько-Канадське Товариство Професіоналістів та Підприємців. Тому В. Катрушенко звернувся і цього разу до екзекутиви товариства, щоб допомогли йому. Відгукнувся ряд людей, що під проводом Бориса Ґенґала працювали на великому морозі від 29-го січня до 2-го лютого, коли, як вимагав конкурс, праця була закінчена. До групи належали: Євген Степчук, Тоні Підкаленко, Микола Туринський, Михайло Костюк, Рома Ковалів, Віра Туркот, Романа Гур, Модест Цмоць, ну і, звичайно, В. Катрушенко. На табличці був напис „Ten years of Chornobyl". Скульптура одержала четверте місце і була предметом зацікавлення численних відвідувачів фестивалю.